

Zkrácené rukávy mistrovského dresu

Plynoucí čas má zejména ve vztahu ke generacím lidí narozených až po událostech, které zrovna mapujeme, tendenci vytvářet fluidum hluboké historie. Co se stalo třeba jen pár let před našim narozením, jako by se událo v hluboké historii. A tak nám může takřka splývat obrázek z konce devatenáctého století, krajinou se důstojně šinoucí muž na vysokém kole, s výjevem svižně šlapajícího závodníka z třicátých let. Obojí je vlastně z pohledu současníka CYKLISTICKÝM PRAVĚKEM.

Ladislav Sosenka
Foto: archiv Pelotonu

Až když začneme počítat, dojdeme ke zjištění, že oba popisované výjevy k sobě mají z hlediska času blíz, než jaký časový odstup nás dělí od druhé epizody až do dnešní. Přitom však současný cyklista má k tomu z třicátých let překvapivě blízko. Jen pohledem na poměr kilometráže k dosahovaným časům tohdejších závodů zjistíme, že předváleční borci už uměli na dobových strojích a na výrazně horších silničních dosahnut tempa silně konkurenčnímu tomu, v jakém se svíhá dneska.

A jistý František Haupt (1909 – 1936) byl z těch borců nejsilnější! Hvězda své doby. Obdivován závodník. Haupt získal ve třicáty letech sedmnáct domácích mistrovských titulů. Byl svého času současnými posován do role nejlepšího českého cyklisty. Celá historie domácí cyklistiky mnoha jmen schopných vyhrávat český šampionát jak na dráze, tak i na silnici, jako to uměl brilantně práv on, nemá.

Dráhový sprint i silniční kopce...

Mistrem republiky se Haupt stal například v roce 1935 ve sprintu stejně samozřejmě, jako jen o pár týdnů později v klasickém silničním závodě. A kromě toho vyhrával do-

František Haupt, sedmnáctinásobný mistr republiky v silničních i dráhových disciplínách, nejlepší český cyklista období mezi světovými válkami. Trest vynesený proti němu ze strany vedení České ústřední jednoty velocipedistů zřejmě zabránil tomuto jezdci v ještě větších úspěších a vlastně jej stál i život

máci šampionát také v disciplínách, které svojí povahou ležely někde mezi těmito dvěma extrémy. Na velodromu v závodě na 50 kilometrů a mezi silniční láze v jízdě do vrchu, což tehdy byla zcela světobytá závodní specializace, uznaná a respektována s každoročním udělováním mistrovských medailí.

Hauptových 17 titulů mistra ČSR zůstávalo dlouho nepřekonatelným rekordem, který určitě snese srovnání s poválečnou suverenitou Jana Veselého. A kromě Veselého se ostatně nenajde v přehledech všech českých a československých šampionů za více než sto roků druhé jméno, u kterého bylo založeno tolik mistrovských zlatých medailí, kolik jich má právě František Haupt.

Haupt byl klasickým příkladem pilného jezdce, který se do špičky dostával jen zvolna a na větší úspěchy si musel dlouho počkat. Přes ojedinělá umístění v méně významných závodech se vypracoval mezi nejlepší české cyklisty teprve po pětileté intenzivní tréninkové a závodní činnosti. Ochotně tvrdě se připravovat později prokázel i svými úspěchy. Platil za všeestranného závodníka se vzácnou kombinací schopnosti především krátkodobé skvělou rychlosť, permanentní silu v kopci i dlouhodobou vytrvalost na maratonových tratích. Slabiny? Soupeři, novináři i příznivci cyklistiky mu zejména v počátcích jeho závodnické kariéry často vytýkali zbytočně výčkavaci taktilky. Ale ruku na srdce... Kdo by si s jeho uměním dřívější věžně zasiprušovat nepočkal, až co na trati závodu přivedou protivník?

Závěrečnou fází závodu František Haupt nejednou rozhodoval velmi rychlým startem, v němž se mu nikdo z jeho současníků nevyrovnal. Rajmund Šnejberk v dobovém dokumentu uveřejněném v Českém Slově o Hauptově schopnosti finišovat, psíše: „Konec klání se i po 200 km jízdy unavených závodníků stal pro náročnější diváky nádhernou podivinou. Způsob, jakým se z posledního místa ve skupině prodral do popředí Haupt, byl obdivuhodný.“ A čtyřnásobný mistr Ladislav Brůžek, který platil za zdejšího nejlepšího vytrvalce právě před Hauptem, ve stejných pramenech uvádí: „Česká cyklistika neměla a nebude dlouho

miti závodníka podobných vlastností, kterými oplývá František Haupt."

S novým Hauptem sedmdesát let poté...

Když jmenoval František Haupt nadhodim před Jaroslavem Čihlářem, živou encyklopedii české cyklistiky a člověkem, který sám na kole závodil 25 roků, aby pak další desítky let celo generace českých cyklistů v různých ročích vychovával, nejdříve se jen chvíliku usmíval. Je už to pětice jen více než sedmdesát roků, kdy Haupt s cyklistikou skončil. Až mám z Čihlářova úsměvu oka mžik obavu, že mi Hauptovu velikost nějakým osobním poznal-

kem zpochybňuje... Ale jo to úplně jinak.

„Jen jsem si vzpomněl, jak jsem se kdysi jako mladý a nadějný závodník se jménem Františka Haupta sotva vůbec poprvé,“ říká Jaroslav Čihlář. „Podarilo se mi vyhrát nějaké závody, v nichž jsem osvědčil jistou všeobecnost a v novinách se o mne objevil první větší článek. Byl u něho titulem Nový Haupt. Ocenil jsem to až časom, když jsem se od svých kamarádi Oty Rozvody a Mirku Junga doveděl, jaký závodnický formát Haupt ve své době představoval.“

Česká cyklistika má své velení i menší hrdiny moderních dějin, ale když pátráme po těch starších, spolehlivě se

Cyklistická třicátá léta, v nichž závodil František Haupt... Měla něco do sebe, jako ostatní leccos z té doby

INZERCE:

Představujeme první sadu pod 2000g na světě.

**SRAM
RED™**

Stvořen pro soupeření a vítězství. Spojuje v sobě unikátní design, špičkové materiály a zdokonalená již tak revolučních technologií. SRAM Red posouvá dosavadní hranice High-Tech komponentu o krok dál...

www.yourmakeitpossible.com

CYKLO-TRÉNING.cz

„Haupt byl klasickým příkladem pilného jezdce, který se do špičky dostával jen zvolna a na větší úspěchy si musel dlouho počkat. Přes jedinělou umístění v méně významných závodech se vypracoval mezi nejlepší české cyklisty teprve po pětileté intenzivní tréninkové a závodní činnosti.

dostáváme proti proudu času přes konec dvacátého století a přes cyklistice mimořádně přející reálný socialismus, až k Václavskému ranně poválečným rokům. Ale to jsme pořídili teprve v polovině historie!

Předtím však jako by tady nic cyklisticky pozoruhodného neexistovalo. Těch pár knížek mapujících českou cyklistiku historii a vydávaných v dobách socialismu, opíjele často do omržení historikmi hrdinů mistrovských etap. To, co se v cyklistice dělo v takzvané buržoazní první republice, jako by stálo za úplně stojnou míru odsouzení, s níž byla buržoazie samotná smetená v únoru osmačtyřicátého. Hauptové, až i Rozvodové, Martinkové, Konárkové a další borci si to však nezasloužili. Nepředstavovali české cyklistické legendy o něm menší, než jakými byli velikáni nastupující ke svým klání a plně popularizování až desetiletí po nich.

str. 52 →

*pozn.: Žáby nejsou součástí balení

Zase o kus dál

Na mistrovství světa v roce 1934 v Lipsku reprezentovali tehdejší Československou republiku Haupt, Lošek a Krbec. Poslední jmenovaný byl v silničním závodě jednotlivců klasifikován jako 11., Lošek skončil osmý a Haupt dojel dokonce sedmý! A to jenž musel po pádu dlouho zcela sám stihlat vedoucí skupinu. Co by za takový výsledek dali pozdější čeští profesionálové z někdejších socialistických středisek vrcholového sportu, startující na světových šampionátech ovšem mezi amatéry!

Úspěch na mistrovství světa posunul Františka Haupta zase o kus dál. Závodnický, občanský i osobnostně. Na závody se připravoval ponejvíce sám. I to lze chápát jako znak velké individuality. Trenéra neměl, opatřovatele nepotřeboval. Zíl, pracoval i trénoval v severních Čechách a byl patriotem tohoto kraje. Tenkrát možná víc německého než českého, ale o Hauptově vlastenecktví, vzduchu i jeho příjmení, nikdo nepochyboval.

Za všechno konečně mluvila jeho oddílová příslušnost. Byl členem pražské Slavie a výborně si rozuměl s Josefem Loškem. Slavia tak dostala vytvarelačku dvojici přinášející klubu spoustu úspěchů, po jakých soupeři mohli jenom toužit. Haupt s Loškem byli nejen silni, ale prosluli rovněž taktickým vedením závodů. V plejádě jejich variant jak rozhodnout, hrál velkou roli moment překvapení. Každý z protivníků věděl, že zaútočí, každý se na to připravil, každý je střežil, ale každý byl v cíli znovu a znova udinen, když na prvních dvou místech po nějakém zcela nečekaném manévrnu končila dvojice Haupt – Lošek.

Mistrovský závod 1935 ve Strakonicích. Haupt si jede pro titul! Pozdraví ho příši snad všichni obyvatelé města

Schylování k problému

Povahově prý byl František Haupt velký dobrák. Neuměl to však údajně příliš v osobním kontaktu se soupeři. Ne, že by neměl kamarády, ale už jeho výjimečné úspěchy byly pro okolo někdy dostatečným důvodem, aby v některých chvílích zůstával Haupt sám proti většině. A protože se řídil svými vlastními – často zcela nestandardními – zásadami, ani mnozí funkcionáři ho dvakrát nemilovali. Dlouhodobě se tak nevyhnutelně schylovalo k velkému problému.

Noblesu první republiky márme možnost dodnes vnimat nejen prostřednictvím předválečných filmů, literárních děl a stále ještě také vzpomínek žijících pamětníků, ale zvlášť intenzivně nás tehdejší atmosféra doslova objímá, kdykoli se postavíme třeba před funkcionalistickou vilu, nebo dokonce celou městskou čtvrt bytových domů z oné doby. Klobouk dolů! Nikoli zbytečně se často zejména v architektuře a obecně ve stavebnictví říká, že všechno už tady bylo.

Při probrání se dobovými materiály z prvorepublikové cyklistiky je cítit něco podobného. Cyklistická noblesa i ten pocit, jako by vše už tady bylo! Třeba ve vztazích mezi závodníky a funkcionáři. Nebylo v té době v hlavním městě důstojnějšího a prestižnějšího sálu, než v Paláci Lucerna. Slavnostní vyhlášení nejúspěšnějších závodníků sezony 1935, období dnešních cyklistických králu a Top Tenů se nemohla odehrávat jinde, než právě tam. Společenská událost sezony, sál obsazený do posledního místečka, u mikrofónu moderátořská (v tehdejším slovenku spíše konferenciérská) hvězda Ruda Sieger. Přišel Vlasta Burian i kdejaký pražský vrchní rada. Někteří ze zájmu, další prostě jen proto, aby

se nechali vidět. Krasojezdci nastudovali Českou besedu na bicyklech a k jejímu veřejnému předvedení se oblékli do národních krojů. Vybraní vyznavači rychlostních cyklistických disciplín podstoupili přímo na pódiu kláni v jízdě na válcích. Ohromný svátek, jehož hlavním hrdinou byl majitel dokonce hned pěti titulů onoho roku František Haupt.

Nůžky na stříbře

Před zvědavé obecenstvo konečně nakráčeli Mistři. Tradice mistrovských dresů, kterou kromě cyklistiky nikde jinde pozorovat nemůžeme, je velmi stará a tehdy byla zřejmě ještě uznávavější, než je dnes. Mistři roku 1935 stáli v pozoru, obecenstvo vstoje aplauzovalo a činovníci důležitě dekorovali závodníky mistrovskými trikoty v národních barvách. Hned vedle Haupta stáli Jakl, Lošek a Konárek. Zatímco Haupt byl oblečen do trikotu s rukávem dlouhým, zbývajici tři borci dostali klasické dresy s rukávem krátkým.

Naprostá banalita, nepodstatný detail, ale v rámci pozdějšího veselí zřejmě stupňovaného i nějakým tim pivkem, najednou důvod k tomu, aby skupina sedící u jednoho stolu s Františkem Hauptem si svého úspěšného kamaráda zvolila za objekt série svých vtipů. Co to má znamenat? Všichni dostali dres a ty svetr?

Nikdo už nezdokumentuje, jaké výtvory byly mezi salvami smíchu vyslovované, ale ví se o tom, že nakonec František Haupt požádal číšnika, aby mu půjčil nůžky. Obsluha přinesla požadovaný nástroj na stříbrném podnosu s ubrouskem a už samotný tento akt vzbudil zájem diváků. Když pak František Haupt svému mistrovskému dresu rukávy stříhal, došlo k tomu už za živého zájmu obecenstva. A také před očima nejvyšších cyklistických funkcionářů.

Výsledek této legrace, kterou ostatně v té chvíli většina přítomných hodnotila stále jako zcela neškodnou a skvěle se při ní bavila? Doživotní Hauptovo cyklistické distancování! Za hanobení národních barev.

Tradice exemplárních trestů jako by byla v cyklistice zvlášť silná. Tento případ je o to smutnější, že se odehrál v demokratických dobách. Zároveň však také v dobách, kdy státní symboly a jakékoli nakládání s nimi bylo vnímáno zvlášť citlivě. Ani tady však nešlo ze strany cyklistického vedení o pouhou reakci na jeden nešťastný vtip. František Haupt si jako nesporná individuálnita o těžký konflikt říkal dlouhodobě. Závodník by asi neměl funkcionářům dávat příliš najevo, co si o nich myslí. A to ani v případě, že je závodníkem velmi úspěšným a jeho výhrady k dotyčným se v šir-

ším plénu přátel setkávají s velkým úspěchem.

Z kola na motocykl

František Haupt cyklistiku miloval, ale život bez kola si dokázal rovněž představit. Doživotní cyklistická diskvalifikace ho nepoložila. Ostatně ani sebevědomí nijak zasažené neměl. Spiše naopak.

V podstatě okamžitě po vynesení trestu totiž dostal první konkurenční nabídku. Továrník Janeček věděl velmi dobře nejen o Hauptových silných nohách, skvěle pracujícím srdeci a plicích, jezdové vůli, ochotě dřít v tréninku a celkové odolnosti. Janeček znal také Hauptovu jízdní techniku, cíti pro povrch vozovky a o tom velkém skvěle pracujícím srdeci věděl, že má i jiné schopnosti. Především to, jaká odvaha v něm dřímá. František Haupt dostal nabídku stát se továrním zkušebním jezdcem Jawy a vzápětí následovala také nabídka stát se přímo profesionálním motocyklovým závodníkem.

Podepsal.

Hned při jednom z prvních startů pak havaroval. Na ultrpně četná zranění zemřel.

Svoji ohromnou a nedoceněnou cyklistickou kariéru přežil František Haupt jen o několik málo měsíců.